

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/80/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318204166
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318204166.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. V. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, za účasti otca H. P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X. XXXX/X, W., právne zastúpený JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou, so sídlom Námestie Slobody 25, Humenné, o návrhu matky Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X. XXXX/X, W., o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 8P/363/2018-17 zo dňa 26.11.2018, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Matka maloletého sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala odovzdania maloletého do jej osobnej starostlivosti a úpravy styku otca s dieťaťom každý párny týždeň v čase od piatku od 16.00 hod do nasledujúceho pondelka rána a každý nepárny týždeň v čase od stredy od 16.00 hod s tým, že si prevezme v MŠ a v piatok ho do MŠ odovzdá.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 332 ods. 1, § 333 Civilného sporového poriadku, § 2 ods. 1, 2, § 360 a § 363 Civilného mimosporového poriadku. Po preskúmaní podaného návrhu a listinných dôkazov súd dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. Na Okresnom súde Humenné je vedené konanie č. 8P/145/2018 vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu, v ktorom súd vykonáva rozsiahlejšie dokazovanie. Dňa 26.09.2018 odročil pojednávanie za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Momentálne z obsahu spisu vyplýva, že rodičia sa vedia dohodnúť na starostlivosti o maloletého, dodržiavajú dohodnuté pravidlá a dieťa má zabezpečený kontakt s oboma rodičmi, pričom nie je ohrozený jeho život, zdravie a ani ďalší vývoj. Nie je preto potrebný jeho okamžitý zásah o riešenie situácie a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

III. Obsah odvolania matky

4. V zákonom stanovenej lehote podala proti uzneseniu odvolanie matka. Uviedla, že ústna dohoda o úprave styku otca s maloletým nie je otcom akceptovaná. Medzi rodičmi dochádza k častým konfliktom, ktoré neprispievajú k psychickej pohode a z mesiaca na mesiac sa vzťahy vyostrujú. Navrhovateľka

nemá vedomosť o tom, aby súd prvej inštancie náležite zisťoval momentálny skutočný stav veci. Ak by tomu tak bolo, nemohol by svoje rozhodnutie oprieť o odôvodnenie, že „momentálne sa rodičia vedia dohodnúť a dodržiavajú dohodu.....a tak nie je potrebný okamžitý zásah“. K dĺžke konania vo veci samej uviedla, že dňa 26.09.2018 odročil súd pojednávanie za účelom nariadenia znaleckého dokazovania, avšak do tohto času ešte znalec ani nebol ustanovený (december 2018), takže je predpoklad, že konanie bude prebiehať ešte dlhší čas a vzťahy a rozpory medzi navrhovateľkou a otcom maloletého sa môžu do tej doby ešte výrazne vyostriť. Zabezpečenie listinných dôkazov, ktoré by osvedčovali tvrdenia matky, nebolo možné, a to vzhľadom na postavenie matky v tomto konaní, ako slabšej strany. Otec navrhuje styk, podľa jeho vyjadrenia zo dňa 02.11.2018, v párnom týždni predĺžiť o jeden deň. So striedavou starostlivosťou v týždenných intervaloch navrhovateľka nesúhlasí, nakoľko vzhľadom na vek maloletého V. /4 roky/ by bolo takéto odlúčenie, podľa jej názoru, príliš dlhé. Z toho vyplýva, že ani otec dieťaťa sa nebráni úprave styku s maloletým súdnym rozhodnutím. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a nariadiť neodkladné opatrenie v súlade s podaným návrhom zo dňa 24.10.2018.

5. Podaním zo dňa 17.01.2019 matka doplnila odvolanie. Uviedla, že od zamietnutia návrhu sa situácia a komunikácia medzi rodičmi rapídne zhoršila. Matka s otcom nevie normálne komunikovať. Dochádza k neustálym konfliktom ohľadne starostlivosti, čo pre dieťa predstavuje psychickú záťaž a stres.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

7. Je potrebné zdôrazniť, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

8. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

9. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že rodičia maloletého spolu nežijú. Maloletý sa v súčasnosti nachádza vo fatickej starostlivosti matky. Rodičia sa o úprave styku otca s maloletým dohodnúť nevedia. V podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo spomenutá akási ústna dohoda rodičov, upravujúca podmienky styku otca s maloletým, podľa vyjadrení matky však táto otcom nie je rešpektovaná. Otec prekračuje dobu trvania styku s maloletým, v dôsledku čoho dochádza k vzájomným konfliktom medzi rodičmi.

10. V zmysle ústnej dohody rodičov je otec oprávnený stretávať sa s maloletým pravidelne v jednom týždni od štvrtka do nedele, nasledujúci týždeň od stredy do piatka. Otec však maloletého v nedeľu matke neodovzdáva, vozí ho v pondelok priamo do škôlky. Podľa vyjadrení otca, maloletému sa v nedeľu veľmi ťažko odchádzalo od otca, preto sa snažil vysvetliť matke, že je vhodnejšie pre maloletého, aby ho odviezol do škôlky v pondelok ráno. Nakoľko styk s maloletým prebieha podľa dohody a nie sú vykazované žiadne problémy s maloletým, navrhol otec zamietnuť návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

11. V kontexte uplatnených odvolacích námietok je potrebné pripomenúť, že účelom rodičovskej zodpovednosti (authority), ktorú majú obaja rodičia, je ochrana záujmov dieťaťa z hľadiska jeho

bezpečnosti, zdravia a morálky. Rodičia majú voči dieťaťu právo a povinnosť osobnej starostlivosti, dohľadu a výchovy. Rodičovská autorita nie je absolútnym právom, ani právom voľnej úvahy rodičov, ale musí sa vykonávať v záujme dieťaťa. Rodičovská autorita predpokladá, keď ju vykonávajú spoločne obaja rodičia žijúci oddelene, široké možnosti dohody a vzájomného konsenzu, v záujme sústavnej a konštruktívnej spolupráce pri rozhodovaní, ktoré sa týka osobnej starostlivosti o dieťa, dohľadu nad dieťaťom a výchovy dieťaťa.

12. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že rodičovské práva a povinnosti, zahŕňajúce samozrejme aj právo osobnej starostlivosti o dieťa, majú obaja rodičia. Ak sa títo nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd (§ 35 zákona o rodine). V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že matka nedisponuje právoplatným rozhodnutím súdu o zverení maloletého do svojej osobnej starostlivosti a úprave styku otca s maloletým (je však zrejme, že vo veci úpravy rodičovských práv a povinností prebieha neprávoplatne skončené konanie, vedené na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8P/363/2018), preto sa relevantne natíska otázka, z akého dôvodu matka jednostranne určuje dobu trvania styku otca s maloletým. Vychádzajúc z vyjadrení matky o trvaní tohto styku, aj napriek nerešpektovaniu ústnej dohody rodičov zo strany otca je zrejme, že je to dokonca práve matka, ktorá v prevažnej miere zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého.

14. Postavenie oboch rodičov v živote dieťaťa nemožno žiadnym spôsobom spochybňovať, rodičia sú pre dieťa prirodzeným vzorom a každopádne nie je v záujme súdu vytlačanie jedného z rodičov z bežného života dieťaťa. Rozhodovanie o výchove maloletého patrí prioritne do kompetencií rodičov. Rešpektujúc právo na súkromný a rodinný život, súd v každej veci apeluje na rodičov maloletého dieťaťa k prijatiu dohody o úprave rodičovských práv a povinností. Ak prijatá ústna dohoda o úprave styku stratila zmysel pre jej nerešpektovanie rodičmi, ich vzájomná komunikácia sa v poslednom období rapídne zhoršila, je zrejme, že intervencia súdu je v takomto prípade nevyhnutná. V tak závažnej veci sa však vyžaduje vykonanie rozsiahleho dokazovania vo veci samej. Inštitút neodkladného opatrenia by nemal byť zneužívaný pre urýchlené dosiahnutie rozhodnutia totožného s výrokom vo veci samej, vzhľadom na skutočnosť, že krátkosť lehoty pre ich rozhodnutie neumožňuje súdu zistiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré vecne správne rozhodnutie súdu o osobnej starostlivosti o dieťa vyžaduje.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu, v prejednávanom prípade nevyvstáva potreba neodkladnej úpravy pomerov, rodičia pomerne rovnako zabezpečujú osobnú starostlivosť o maloletého, ani u jedného z nich neexistuje nezanedbateľné riziko pretrhnutia väzieb s maloletým, vzhľadom na skutočnosť, že ich styk s maloletým prebieha pravidelne.

16. Keďže matka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, súd prvej inštancie správne postupoval, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

17. Záverom odvolací súd kladie požiadavku na rodičov maloletého, aby pracovali na zlepšení vzájomnej komunikácie, zdržiavali sa riešenia konfliktov v prítomnosti maloletého a usilovali sa o dosiahnutie dohody o úprave rodičovských práv a povinností, aspoň do času rozhodnutia súdu vo veci samej, pri súčasnom rešpektovaní práva dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).